

"Er is nog veel werk aan de winkel in pensioenland"

30

De materiedeskundigen van
de NVA-studiemiddag (vlnr):
Wim Thijssen, Jan Brouwer
en Herman Kappelle.

Door drs. Jan R. Schrijver
directeur Huibers Instituut NVA

**"Sparen voor de oude dag is wezenlijk anders dan sparen vanuit overige liquiditeiten."
"De visie van Vermeend en Zalm is een karikatuur van de werkelijkheid." "Veel
notariskantoren - ook grotere - gaan de fout in met huwelijkse voorwaarden." "Veel
onduidelijkheden in artikel 2b PSW zullen tot de nodige brokken leiden." Deze en vele
andere pittige uitspraken waren te beluisteren tijdens de NVA-studiemiddag 'Pensioen-
& leven-actualiteiten' die op 12 mei jl. in Hotel Figi te Zeist is gehouden. Dagvoorzitter
Henk Duthler en inleiders Wim Thijssen, Jan Brouwer en Herman Kappelle slaagden er
prima in om de complexe pensioen'stof' tot 'leven' te brengen en om diverse nog
goeddeels braakliggende adviesterreinen in kaart te brengen.**

Dat deze door het Huibers Instituut georganiseerde studiemiddag in een behoefte voorzag, daarvan getuigde ondermeer het grote aantal vragen aan de inleiders en het vragenpanel. Velen keerden huiswaarts met de wetenschap dat er nog meer werk aan de winkel is dan zij al dachten, bijvoorbeeld om vóór 1 juli a.s. foutief gesplitste levenpolisen aan te passen en om te bezien hoe het op 1 januari 2000 ingaande keuzerecht ingrijpt in pensioenverzekeringen.

Voorkomen van successierecht

Volgens dr. J.Th.L. Brouwer (directeur Fiscale en Juridische Sectie Pensioenen en Verzekeringen bij Coopers & Lybrand) blijkt er met betrekking tot het voorkomen van successierecht het nodige te schorten aan de manier waarop de premie gesplitst is. De tijd dringt hier: tot 1 juli a.s. kunnen lopende polissen met een foutieve premiesplitsing zonder verrekening tussen

en zonder handtekeningen van betrokkenen worden aangepast. Brouwer behandelde voor het voor deze problematiek geldende overgangsrecht nog twee situaties. Op een lopende polis zonder premiesplitsing is geen overgangsrecht van toepassing. Deze polis dient direct te worden aangepast, waarbij wel verrekening van de contante waarde van het premieverschil (met rente) moet plaatshebben en waarbij er wel handtekeningen van betrokkenen vereist zijn.

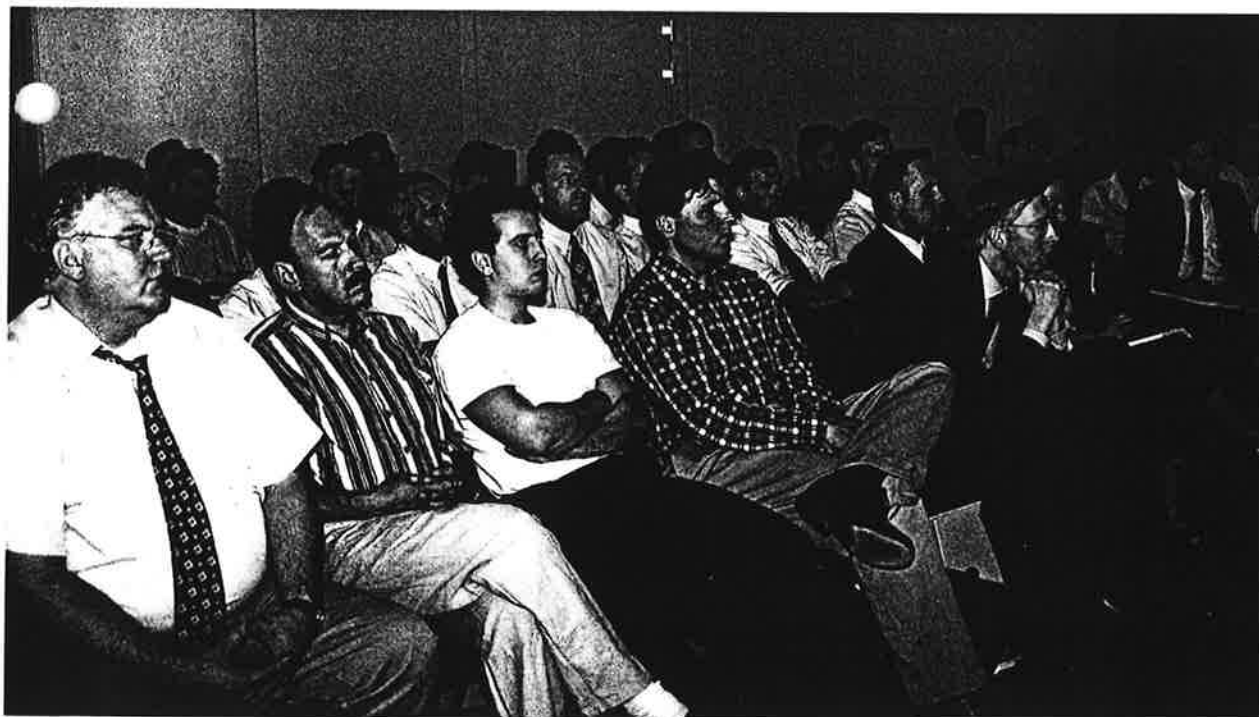
In het geval van foutieve huwelijkse voorwaarden of een foutieve samenlevingsovereenkomst is evenmin overgangsrecht van toepassing, dus is directe aanpassing (via een notaris) vereist. Er dient verrekening van contante waarde van het premieverschil (met rente) plaats te hebben. Fiscalist Brouwer waarschuwde: "Met huwelijkse voorwaarden is het echt opletten geblazen. Vele notariskantoren, ook de grotere, gaan hierbij nogal eens de fout in."

Artikel 2b PSW

Een iets ruimere deadline is er met betrekking tot artikel 2b PSW, ofwel het keuzerecht om nabestaandenpensioenen uit te ruilen voor oudedagspensioenen. Het artikel 2b spruit voort uit een drietal amendementen van D'66-Kamerlid Louise Groenman.

De datum van inwerkingtreding is 1 januari 2000. Dat lijkt ver weg, maar er kleven volgens mr. P.M. Thijssen (advocaat bij Nauta Dutilh) nog de nodige onduidelijkheden aan deze wijziging van de Pensioen- en spaarfondsenwet. Onduidelijk is wat in de praktijk onder gelijkwaardige keuzemomenten moet worden verstaan. Een ander punt van onzekerheid is dat op grond van wettekst niet vaststaat of nabestaandenpensioenen geheel in eerder ingaand of geheel in verhoogd ouderdompensioenen moet worden omgezet. Op welk moment kan het keuzerecht

Getuige de vragen aan de inleiders en het vragenpanel heerst nog veel onduidelijkheid op pensioengebied.

worden uitgeoefend? Zo zijn er nog veel meer vragen rond artikel 2b. Nadere regelgeving zal hier soelaas moeten bieden. In een brief van 19 maart jl. zegt staatssecretaris De Grave van plan te zijn zo spoedig mogelijk een en ander door middel van wetgeving te concretiseren.

32 Ook een jaar eerder werd in een brief (25 april 1997) door hem aangegeven dat het kabinet met een voorstel tot nadere regelgeving zou komen, dus rest ons niet meer dan af te wachten wat 'zo spoedig mogelijk' in politieke kringen praktisch zal inhouden. De tijd begint ook in dit 'millennium-probleem' te dringen, want vast staat dat er een belangrijke maar tijdsintensieve taak voor het intermediair is weggelegd om te bezien hoe het keuzerecht zal ingrijpen in de pensioenverzekeringen.

"Wij als advocaten kunnen heel dankbaar zijn voor 2b; het brengt zoveel onduidelijkheden met zich mee dat er door ons wellicht extra personeel dient te worden aangehouden om de brokken op te ruimen", wees Thijssen met een kwinkslag op de ernst van de situatie. Het wachten is dus nu op de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). "Het ziet er naar uit dat zal worden voorgeschreven dat de uitkeringen voor mannen en

vrouwen onder overeenkomstige omstandigheden bij het maken van keuzen gelijk zullen moeten zijn, ondanks de verschillen in levensverwachtingen. Het ligt voor de hand dat dit voorschrift zal worden opgenomen in de AMvB", zo anticipeerde Thijssen.

Wetsvoorstel 'Witteveen'

Het wetsvoorstel 'Witteveen', dat ruim baan moet gaan bieden aan flexibilisering en individualisering van pensioen, was twee weken voor de studiemiddag ingediend bij de Tweede Kamer. "Eindelijk ingediend, als we ons bedenken dat de eerste 29 aanbevelingen dateren van september 1995, zo liet mr. H.M. Kappelle (hoofd AEGON @dfis, Adviesgroep juridische en fiscale zaken) weten. "Tussen 1995 en nu is er bij de wetgever wel een terugtrekkende beweging zichtbaar. In september 1995 werd nog gesteld: 'Alle aanbevelingen waarvoor geen wetswijziging noodzakelijk is, zijn bij dezen beleid'. In oktober 1997 is de toon al heel wat terughoudender: 'Niet vooruitlopen op wettelijke wijziging'. Een vergelijkbaar snel uit de startblokken schieten, maar vervolgens gas terugnemen, zien we ook bij het belastingplan voor de volgende eeuw." Kappelle noemde dit plan "gebaseerd op onjuiste uitgangspunten en vooronderstellingen die niet deugen. Zo heeft niet elke lijfrentepremie-betaler al een goed pensioen!" Daarmee hekelde Kappelle de uitspraak van staatssecretaris Vermeend dat de 'eerste tranche voornamelijk wordt gebruikt door belastingplichtigen in de 50%- en 60%-schijf die doorgaans al een goed pensioen hebben'. "Ook recente uitspraken van

Degenen die de studiemiddag niet hebben bijgewoond, maar wel geïnteresseerd zijn in de nadere details van het besprokene, kunnen de syllabus voor f 75,-- (inclusief BTW en verzendkosten) opvragen bij het Huibers Instituut, telefoon 033-4652455. ■

Reflector

minister Zalm (VVD) en Kamerlid Van der Ploeg (PvdA) veroorzaken een kwade reuk om levensverzekeringsproducten. De visie van Zalm en Vermeend is een karikatuur van de werkelijkheid", aldus de ongezouten kritiek van Kappelle. Hij ging voorts ondermeer in op de in het belastingplan ten tonele gevoerde oudedagsparaplu. "Het niveau van de oudedagsparaplu dient aan te sluiten bij de aanbevelingen van de commissie Witteveen, dus 100% van het laatstverdiende loon." De kapitaalverzekering heeft volgens Kappelle een eigen functie in financiële planning en dient geen onderdeel te zijn van de oudedagsparaplu. De onderhoudsvoorziening is het terrein van verzekeraars. "Want", zo argumenteerde de inleider, "sparen voor de oude dag is wezenlijk anders dan sparen vanuit overvloedige liquiditeiten." ■